

07. BUKA

PREGLED

U periodu koji je analiziran za potrebe ovog izveštaja nije došlo do značajnih promena u zakonodavnom okviru vezanim za regulisanje buke. Zabeležen je delimičan napredak u sprovođenju propisa. Međutim, komunalna buka i dalje predstavlja veliki problem. Na primer, dnevni nivo komunalne buke u Beogradu je 2017. godine na 9 od 10 lokacija, koje su predstavljene u publikaciji „Beograd u brojkama“, bio viši od 60 dB(A), dok je na svih deset lokacija nivo komunalne buke u toku noći bio viši od 53 dB(A).¹⁴⁹

ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonodavni okvir buke u Republici Srbiji obuhvata:

- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS“, broj 36/09 i 88/10),
- Uredbu o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS“, broj 75/10),
- Pravilnik o nacionalnoj listi indikatora zaštite životne sredine („Službeni glasnik RS“, broj 37/2011),
- Pravilnik o metodama merenja buke, sadržini i obimu izveštaja o merenju buke („Službeni glasnik RS“, broj 72/10),
- Pravilnik o metodologiji za izradu akcionih planova („Službeni glasnik RS“, broj 72/10),
- Pravilnika o metodologiji za određivanje akustičkih zona („Službeni glasnik RS“, broj 72/10),
- Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateških karata buke („Službeni glasnik RS“, broj 80/2010),
- Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava stručna organizacija za merenje buke, kao i o dokumentaciji koja se podnosi uz zahtev za dobijanje ovlašćenja za merenje buke („Službeni glasnik RS“, broj 72/2010).

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini koji bi trebalo da sadrži promene nadležnosti, nove metode procene indikatora određene Aneksom II Direktive, 2002/49/EC, mehanizme izveštavanja, uvođenje

149 https://zis.beograd.gov.rs/images/ZIS/Files/Publikacije/BUB_2018_S.pdf.

principa „zagađivač plaća“, kao i rokove za usaglašavanje sa obavezama, nije donet iako je bilo planirano.¹⁵⁰

SPROVOĐENJE PROPISA

Od 2010. godine regulativa u oblasti zaštite od buke u Republici Srbiji je u najvećoj meri usklađena sa regulativom koja je na snazi u zemljama Evropske unije u ovoj oblasti. Najznačajniji propis u podsektoru za buku je Okvirna direktiva o buci (2002/49/EC), koja zahteva od država članica da svakih 5 godina pripremaju i objavljuju **strateške mape** za merenje buke (mape obuhvataju ocenu buke, akcione planove za smanjenje buke za veće naseljene centre i saobraćajna čvorišta i mreže, i informisanje javnosti; Strateška mapa buke je deo dokumenta za poglavlje 27 koje se odnosi na približavanje evropskih standarda o zaštiti životne sredine čija se potpuna implementacija predviđa do kraja 2021. godine¹⁵¹). Ostale direktive o buci pomažu implementaciju okvirne direktive.

U periodu između marta 2018. i februara 2019. na osnovu dostupnih podataka zabeležen je delimičan napredak u ovoj oblasti. Izradom strateških karata buke za drumski saobraćaj, delimično je implementirana Direktiva 2002/49/EC. JP „Putevi Srbije“ izradilo je strateške karte buke za svih 843 km puta¹⁵². Pored toga, preduzeće „Infrastruktura železnice Srbije“ a.d. je u oktobru 2018. godine donela Odluku o dodeli Ugovora za javnu nabavku male vrednosti (usluge) – merenje buke u životnoj sredini i izradi strateških mapa buke¹⁵³ primenom metode CNOSSOS za železničke pruge kod kojih je godišnji obim saobraćaja veći od 30.000 vozova godišnje, odnosno za tri železničke pruge u ukupnoj dužini od 25.879 km.¹⁵⁴ U junu 2018. započet je projekat izrade Strateške mape za merenje buke grada Niša primenom metode CNOSSOS koji će trajati 14 meseci.¹⁵⁵ Potpuna implementacija Direktive 2002/49/EC je predviđena do kraja 2021. godine.¹⁵⁶

FINANSIRANJE

Sredstva za izradu Strateške mape za merenje buke grada Niša su delimično obezbeđena iz IPA projekta. Pored toga, predviđeno je da se iz IPA projekta obezbede sredstva za izradu ostalih strateških karata buke i akcionih planova.¹⁵⁷

150 <http://civilnodrustvo.gov.rs/upload/documents/zakoni/Plan%20Rada%20Vlade%202018.PDF>.

151 http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf.

152 http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf.

153 http://infrazs.rs/nabavke/odu_jnmv_1002018.pdf.

154 http://infrazs.rs/nabavke/kd_jnmv_1002018.pdf.

155 <http://www.pregovarackagrupa27.gov.rs/envap-3-projekat-je-podrzao-radionicu-za-izradu-strateske-karte-buke-za-aglomeraciju-grada-nisa-envap-3-supported-organization-of-a-workshop-implementing-environmental-noise-directive-for-nis-aggl/>.

156 http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf.

157 http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/NPAA_2016_revizija_srp.pdf.

PREPORUKE

Zakonodavni okvir

- U potpunosti usaglasiti Zakon i podzakonske akte sa Direktivom 2002/49/EC.
- Uraditi izmenu i dopunu Zakona o zaštiti od buke.
- Uvesti jedinstvene metode proračuna nivoa buke shodno Direktivi 2015/996 (CNOSSOS).

Sprovođenje propisa

- Započeti sa izradom strateških karata buke i akcionih planova za preostale 4 aglomeracije (Beograd, Novi Sad, Kragujevac i Subotica), kao i za aerodrom Nikola Tesla.
- Izrada akcionih planova za redukciju nivoa buke u „bučnim“ zonama i održavanje postojećih nivoa u „tihim“ zonama.
- Uvesti 24 časovni kontinualni monitoring buke i učiniti podatke dostupnim kroz objedinjeni prikaz automatskog monitoringa buke.
- Uraditi procenu štetnih efekata buke na zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- Raditi na obuci kadrova za oblast buke (naročito na lokalnom nivou).

Finansiranje

- Obezbediti sredstva za realizaciju planova (i obaveza) u oblasti buke.